

vil gaae efter Autoriteternes Indberetninger. Det er et sandt Ord og fra denne Mands Mund et vægtigt Ord, som jeg skal tiltræde, naar han siger: „Jeg troer, at Bøndehøiskolerne ville mere og mere svare til Hensigten, med jo større Mistro den høitærede Cultusminister modtager disse Autoriteternes Erklæringer.“ Man har jo liggende for sig forskjellige Erklæringer i den Retning. Jeg har læst en saadan, hvor vedkommende Høitærværdighed siger, at man bliver indpodet „autoritetsfribidige Tendentser“ ved disse Skoler, — derfor kunne Autoriteterne naturligviis ikke synes om dem.

Den ærede Rigsdagsmand for Svendborg Amts 4de Valgkreds (Schjern), som jeg ellers ikke vilde have hittet Noget imod, naar jeg ikke havde været nødt til at tage Ordet for Bøndehøiskolerne, har sagt, at Finantsudvalget havde havt den Naivitet i Betænkningen at udtale sig om et Punkt, hvortil det ikke havde knyttet noget Ændringsforslag. Jeg skal hertil kun bemærke, at dersom det er en Naivitet fra Finantsudvalgets Side, saa er den ærede Rigsdagsmand Thingets naiveste Medlem, thi jeg kan ikke erindre, at noget andet Medlem saa ofte har talt om Ting, hvorom der ikke forelaa Ændringsforslag.

Bogsbro: Det er blot et Par Bemærkninger, jeg skal tillade mig i Anledning af, hvad der er fremkommet fra den ærede Rigsdagsmand for Sorø (Alberti) med Hensyn til, at Udvalget har foreslaaet nægtet 500 Rd. som en overordentlig Understøttelse til en Katalog over Akademiets Bibliothek og til en bedre Ordning deraf i det nye Locale. Den ærede Rigsdagsmand sagde, at Institutet selv havde Naad til at betale det. Jeg skal ikke indlade mig paa Spørgsmaalet om, hvorvidt disse Institutioner med særegne Fonds kunne siges selv at eie Noget; men saa meget er vist, at Sorø Akademi ikke længer bestaaer; det Institut, han beraaber sig paa, er kun til paa Papiret; Akademiet er gaaet ind, og der er kommet en lærd Skole istedet, som er af samme Bestaffenhed som alle de andre lærde Skoler omkring i Kongeriget, kun med den Forskjel, at det tillige er en Opdragelsesanstalt, og at en stor Deel af Eleverne boer i Skolebygningen (Tscherning;

Dg spiser Gaafesteg!) (Munterhed). Der er altsaa i og for sig ikke den mindste Grund til, at denne Skole skulde have en større Bogsamling eller Bevilling dertil end nogen af de andre lærde Skoler. I dens Egenstaaelse af Opdragelses-Anstalt ligger i alt Fald kun en Grund til, at den skulde have en større Samling af Morfalsbøger eller belærende Skrifter for Ungdommen (og dertil er der jo ogsaa bevilget en egen Sum), men ingenlunde til, at der skal være en større videnskabelig Bogsamling. Grunden til at vedligeholde en saadan med store Omkostninger maatte da søges i, at den var i en Egn, hvor man fortrinsviis maatte vente, at den vilde blive benyttet og kunde gjøre Gavn, men dette forekommer mig ikke at gjælde om Sorø. Sorø ligger jo formedelst Jernbanen kun i 2 til 3 Timers Afstand fra Kjøbenhavn, hvor der er store Bibliotheker, som med stor Bevillie laane Bøger, ud ogsaa til Folk paa Landet. Underledes vilde Sagen stille sig, hvis Skolen laa i Odense eller endnu hellere i Viborg eller paa Vestkysten af Jylland, i Egne, hvor det er meget vanskeligt for Mænd med videnskabelig Dannelse, naar de ere komne derover i en eller anden Embedsstilling, at vedligeholde den og komme i Besiddelse af de Midler dertil, som større Bogsamlinger kunne yde. Der kunde der maaskee snarere være Tale om at give Tilflugt til Bibliotheker end i Sorø. Jeg skal blot endnu tilføie den Bemærkning, at Udvalget ikke har villet nægte Midlerne til dette overordentlige Arbejde i og for sig; men kun har antaget, at de kunde bringes tilveie af de 1,300 Rd., der allerede staae til Skolens Raadighed til dens forskjellige videnskabelige Samlinger. Det er altsaa, forekommer det mig, uden Grund, at den ærede Rigsdagsmand udtalte sig mod dette Forslag af Udvalget.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet: Hvis jeg forstod den ærede Ordfører rigtigt, fraspalder Udvalget det stillede Ændringsforslag angaaende Plankeværket ved Rectorboligen i Ribe, eller ialtfald vil den ærede Ordfører ikke stemme mod Plankeværket. Jeg haaber, at de 500 Rd. til Bibliotheket i Sorø, som ere omtalte i Ændringsforslaget Nr. 41, ikke vilde blive nægtede. Ved